„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
пет пута на недељу.

ПРЕТПЛАТА и ОГЛАСИ
шаљу се на администрацију,
А РУКОПИСИ
уредништву „Браника“ у Нови Сад.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“

	За Угарску:	Србију Црну Гору и др. стране земље	
на годину	К 34·—	23·—	дин.
на по године	К 17·—	11·50	„
на чет. „	К 8·50	46·—	„

Поједини бројеви стају 12 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 пот. од реда ситних слова

Уредништво и администрација „Браника“ налази се у кући А. Пајевића у Дунавској ул. бр. 36.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ.

Бр. 211 | У Новом Саду, у среду 26. октобра (8. нов.) 1911. | Година XXVII.

Има ли сличности?

Рат, који се данас води међу Италијом и Турском, даје слутити, да Турској за леђи стоји један моћнији фактор, него што је Турска. Ово опомиње *на руско-јапански* рат, који се водио године 1904. и године 1905. а свршио се на штету Русије уговором у Портсмауту у Америци. Према јаком отпору Јапанаца и према уништењу руске флоте у Порт-Артуру и код Цушиме од стране Јапанаца, испоставило се, да управо тај руско-јапански рат није био толико рат међу Русијом и Јапаном, колико међу Русијом и Енглеском, јер Енглеска је била подучавала јапанску војску, помагала Јапан у стварању јапанске флоте по новијем калупу, дочим је руска флота имала лађе већином старога калупа, па је Енглеска стајала јапанским вишим официрима за леђи па су енглески официри створили сасвим европску војену дисциплину међу јапанском војском.

Слично нешто бива данас у рату међу Италијом и Турском.

Кад је Италија започела рат против Турске, нико није могао посумњати, да ће Италија Турску сасвим потући, као што је из прва Италија заиста тако рећи играјући се заузела триполитанску главну варош Триполис па и сва утврђења око вароши Триполиса. Али наједаред наиђе Италија на неочекиван отпор Турака и Арапа. Ми наравно не могасмо веровати оним ужасним лажним вестима, које су сковане у Цариграду а које су давале повода, да се у Цариграду и у свију муслимана у Турској слави турска војска, као да је италијанску војску до ноге потукла, шта више Триполис опет заузела. Италији је било лако побити те лажне вести о турској победи у Триполису, па су се ефендије у Цариграду брзо покуњили. Догађаји у Триполису јако су опомињали на оно, што је било године 1878. у Босни и Херцеговини, кад се покојни гроф Јулије Андраши хвастао, да ће Аустро-Угарска с једмом компанијом војника уз војничку банду заузети Босну и Херцеговину. Но на сваки начин да је Италија после свога уласка у Триполис наишла на неочекивано јак отпор од стране Турака и Арапа.

Према том отпору морао је свако слутити, да је *Немачка* Турској иза леђа. И заиста за ово има много разлога.

Недавно је знаменити берлински лист „Berliner Tageblatt“, који често служи немачкој влади за полузванични лист, извјавио да Немачка нема никакве користи од Италије, што је ова у Тројном Савезу, и да би Немачка много радије видела *Турску* у Тројном Савезу. Према томе даје се са сигурношћу тврдити, да је данашњи немачки генерал-фелдмаршал барон *Голц*, један од највећих немачких стратега после Молткеа, као негдањи вишегодишњи инструктор турске војске, негда названи *Голц паша*, у дослуху са управом турске војске. У каквој мери Немачка позлађује Турској, види се и по њеној савезници Аустро-Угарској, у којој је како у бечким тако и у будимпештанским новинама избила највећа радост, највеће одушевљење за турску војску, што је ова знала дати жестока отпора Италијанцима у Триполису. У Будимпешти фали само још то, да опет дођу у угарску престоницу турске *софте*, као године 1876., па да мађарски ђаци носе какву почасну сабљу којем турском папи, као што су оно после пораза Србије код Ђуниса носили у Цариград Керим-паши.

Али ако и у данашњем рату Италије против Турске у Триполису има неке сличности са руско-јапанским ратом од године 1904. и године 1905., што је тада Енглеска потпомагала Јапан, а данас Немачка подупире Турску, то ипак данас та *сличност ишчезава сасвим*, јер је данас сасвим други положај међу европским велесилама те према томе *не може бити никакве сумње, да ће Италија напослетку сасвим победити Турску те себи присвојити Триполис.*

Данас се Енглеска потпуно споразумела са Русијом у погледу Азије, и то како на Далеком Истоку, тако и због Персије. Данас Енглеска не ће више подупирати Турску, јер је јавно мишљење у Енглеској искусило велико разочарање у погледу Младо-Турака. Данас је Енглеска постала највећа непријатељица Немачке те стоји у Тројном Споразуму са Русијом и Француском. Наша монархија, у савезништву са Немачком, изнудила је од Италије, као од своје тобожње савезнице, да опомене балканске мале државе, да Италија не намерава пренети бојиште од Триполиса на Балканско Полуострво. Али ако би Италија иступила из Тројнога Савеза, имала би слободне руке. Али на сваки начин баш кад би Италија имала каквих *неудаћа* у Триполису, то би ју морале сколности принудити, да *пренесе бојно поље на Балкан.* И ту би Италија *сатрла у млево* Турску. Моћна италијанска флота уништила би све турске вароши на обалама Јадранскога, Јонскога и Егејскога Мора. **Солун би са само два италијанска дредната за два сахата био у млево сатрвен.** Ко познаје Солун, тај зна, како је Солун врло згодан, да се бомбардује. Солун чини *полуокруг* са дивним брежуљцима у облику *терасе.* То би без по муке било за кратко време све уништено. Па као Солун, прошла би преко пута у Малој Азији и *Смирна*, па све, што је муслиманско на обалама Балканскога Полуострва. Хришћанско становништво на Балкану, и без позива од стране малих балканских држава, подигло би се и мало и велико уз Италијанце. С тога не треба да се муслимани у Босни и Херцеговини тако јако одушевљавају за „свети рат“. Могу искусити велико разочарање, треба да помисле и на то, да то велико одушевљење за „свети рат“ у многом погледу вређа хришћане у Босни и Херцеговини.

Читав политички положај услед рата међу Италијом и Турском постао је врло критичан. Ефендијама у Цариграду мора се свако живи чудити, што су тако *кратковиди*, те се радују неким тобожњим успесима Турака и Арапа против Италијанаца у Триполису. То баш може да *сатре* Турску. Чим би Италија пренела бојно поље од Триполиса на Балкан, Турска би била изгубљена.

На сваки начин да су политичари начисто с тим, да Немачка потпомаже Турску против Италије. То Немачка чини потајно, али то није оно, што је било године 1904. и године 1905., кад је Енглеска тајно подупирала Јапан против Русије. Данас стоји положај тако, да је Русија према споразуму са Енглеском у Азији добила слободне руке на Балкану, а Енглеска једва чека, да опроба своје многобројне дредноте на немачким дреднотима, па да их сатре у млево.

Данас у рату италијанско-турском нема сличности са руско-јапанским ратом од године 1904. и године 1905.

△

Прогањање „Србобрана“ и „Покрета“!

— Томашићев црни кабинет ради! —

Не могући друкчије угушити глас истине, бан *Томашић* се је супрот независној штампи латио Рау-

ЛИСТАК.

УРИЈЕЛ АКОСТА.

ЖАЛОСНА ИГРА У ПЕТ ЧИНОВА.

ОД КАРЛА ГУЦКОВА,

ПРЕВЕО

Јован Грчић.

ЛИЦА:

Манасија Фандерстратен, богат трговац у Амстердаму
Јудита, његова кћи
Бен Јохај, њен вереник
Десилва, лечник, њен ујак
Рави Бен Акиба
Уријел Акоста
Естира, његова мати
Рувим, Јоил } његова браћа
Барух Спиноза, дечко
Де Сантос, Фандерембден } равини
Црквењак
Симеон, Манасијин слуга
Десилвин слуга.

Црквењаци. Гости. Народ.

Место радњи: у Амстердаму и крај њега.
Време: 1640.

ПРВИ ЧИН.

Књижница у Десилве. Сумрак.

Прва појава.

Десилва. Бен Јохај.

Десилва

(отвори врата у дну па пусти напред Јохаја.)

Утећи сад ми више не можеш!
Мој праг си ево прекорачио
Та сада ваља ту и остати.
Ох, једва једном дођох дома већ!
Та видар ти је сваки мученик!
Извини, што си мор'о чекати!
(дочле је скинуо био шешир; пружи руку Јохају)
У Амстердам нам добро дошао!

Јохај

За срдачни и својски дочек твој,
Десилва, хвала!

Десилва

Друкчији си сад,
Већ ономлане, кад нас одбеже.
На сунцу си ми нагло сазрео.
Баш овде ево, ту међ књигама
У чело сам те ја на растанку
Пољубио, а чело твоје још
Без боре било, глатко, младићско.
К'о зрео човек вратио си се.
Па чиниш ми се нешто снужден, тмур,
По челу брига бразде читаве!
Та ваљда није нови завичај
К'о пасторка те мрска дочек'о?
У Холандској си први газда ти!

Јохај

Па Амстердам је стари онај свеђ —
У грађана су стари духови
Те слободно је, свеже јоште све.
Од јада шпанског, старе невоље
Опорављен је Амстердам са свим,
Берићетан је трговачки рад,
Пристаниште је пуно препуно.
Слободом златном дичи нам се град:
Та сам је себи извојев'о њу!
Па свагда јоште благо, братински
Израјиљеве грли синове.

Десилва

Из Шпањолске и из Португалске
Кад пребегоше амо преци нам,
И благо собом тад понесоше,
Од Хермандаде што га сакрише.
А трговини треба новаца.
Да јасно сазнаш, од куд народ наш
У Амстердаму живи по вољи:
Два разлога су — смеј се, само, смеј! —
Да, да! Десилва рећа свагда још,
Кад хоће коме што да разјасни.

Јохај

(насмеши се усиљено, пружи Десилви руку.)

Ни у том нема ништа измене!
Десилва, видар, дични природњак
И научник и нама наставник
— Са захвалом му име дајем то —
Још рећа свагда: прво, друго . . . .

Десилва

Да!
Ој, благо сваком, ко је свик'о то!
Ја још се држим Аристотела.

Јохај

О народу си нашем почео.

Десилва

Да, да! Сиромах, јадни народ наш!
Португалска га гони, Шпањолска,
На Дунаву и Рајни пати зло —
А овде ево лепо живује,
Република га штити холандска.
А то је с тога, прво: што се ту
К'о бесцен-благо цени библија.
Ми с изворника веру црпемо.
Док идолима свет се клањао,
Ми једног Бога веровасмо већ —
Чувари ми смо обетовању
И Давидови ми смо синови
А њихов Спас је истог племена.
А друго: народ овај добро зна,
Искусио је ропске ланце већ
Пак зна, да тиште. Зар ће браћу он
Са предрасуде слепе гонити?
Од ланаца је сков'о мачеве
Па ропске ланце другим патником
Од мачева да кује на ново?!

хових средстава. „Србобран“ је ових дана на половини прве стране изишао *бео* т. ј. читав чланак му је *заплењен*. А и „Хрватски Покрет“ час-по па изађе *ишаран*.

Управо је беспримеран *цинизам*, којим бан Томашић *ствара кривице* невиним људима.

Кад је недавно изишао краљев указ, којим се *не прима* Томашићева оставка на банској части, тај указ је у службеном листу *угарске* владе изишао *са премапотписом министра-председника*, као што то и мора бити. Но шта је радио службени лист *хрватске* владе? Он је донео краљев отпис **без** премапотписа и то *намерно*: да се оповицијоној штампи онемогући критика.

Но „Србобран“ и „Покрет“ су ипак учинили своју дужност те су оштро жигосали Томашићеву *смицалицу*, којом је хтео да се *заклони за освећену особу краљеву*. Због те критике Томашићеве креатуре сада *рауховски прогоне* уреднике оба ова родољубива листа, г. г. народног посланика дра Ивана *Лорковића* и Јована *Бањанина*. Наиме, службене „Народне Новине“ донеле су ово саопштење:

»Кр. државно одвјетништво у Загребу одредило је данас *казнени прогон* против уреднику повременог тискописа »Хрватски Покрет«, дру Ивану *Лорковићу*, затим против уреднику повременога тискописа »Србобрана«, Јовану *Бањанину* ради *злочинства сметања јавнога мира*, означеног у §. 65. сл. а) к. з., — и то: против првому због чланка, увршћеног у »Хрватски Покрет« бр. 248. од 30. листопада 1911. под насловом »Фалзификат краљевог писма«, — а против другому због биљешке, увршене у »Србобран« бр. 222. од 30. листопада 1911. под насловом »Обзорово« заузимање за службени лист«, и то с разлога, што се садржајем поменутих чланака у цјелости настоји *начином недостојним и недозвољеним подврћи критици ручно писмо Његовог Величанства*, управљено на Преузвишеног господина бана, приказујући исто дапаче као прости фалзификат, јер да у опће не ексистира, па тиме *омаловажити само превишње ручно писмо, понизујући недолично узвишену особу Његовог Величанства, чиме се очито раздражује на мржњу и презирање* **против особи краљевој**«.

Заиста је *скандал*, да се овако *ниска подметања и лажи* могу употребити за разлог казненом прогону против два публицисте. Види се, да на столици банској седи — Раух Ш.!

Италијанско-турски рат.

— Анексија Триполиса. —

Велико изненађење донела је недеља зачуђеном свету: Италијански краљ *Виктор Емануило III.* издао је декрет, у коме изриче, да краљевина *Италија коначно анектира Триполис и Киренајку*. Италија је морала извршити анексију Триполиса, јер само на тај начин могу тамо бити заштићени италијански и европски интереси. Немачка је влада анексију Триполиса просто узела на знање, а то ће учинити и остала Европа.

— Са бојишта. —

Римска Агенција Стефани јавља из Триполиса 4. новембра: Јуче је непријатељска артиљерија пуцала на наш источни фронт у крају између Шарашата и малог утврђења Меври. Затим су Арапи и турски војници извршили напад, који две компаније 63. пешадијског пука одбише, при чему непријатељ претрпи тешке губитке. На нашој страни погибе један војник.

— Потопљен турски пароброд. —

Једна италијанска крстарица је код Акабе (на Црвеном Мору) *бомбардовала* један турски транспортни брод и *потопила* га. Највећи део посаде спасен је.

Политички преглед.

— Угарски сабор. За данашњу седницу заступничке куће било је велико интересовање, јер се прочуло, да ће председник *Берзевици* неминовно поднети оставку, о чему је он вође страначке писмено известио. *Кошут* је предложио, да се изабере одбор од 24 посланика, који би се саветовао о том, како да се успостави парламентарни мир.

— Споразум Француске и Немачке о Мароку. После дугих преговора на послетку је дошло до споразума у овом важном питању. По склопљеном уговору између Немачке и Француске у погледу Конга добија Немачка врло важна подручја уздуж читаве границе свога Камеруна, а осим тога две пруге од њега на реку Конго и на реку Убанги, у ширини од 6—12 клм. тако, да може извести све радње за пловидбу. Немачка уступа Француској Паткин Кљун камерунски, то јест мали трокут између Логомо и Шари. О томе нема у уговору спомена. У уговору се надаље зајемчује потпуна слобода трговине и узајамно право грађења пруга железничких на суседном земљишту.

— Оставка владе на острву Криту. Услед тешког политичког положаја у земљи влада је одступила. Скупштина је изабрала ванпарламентарни кабинет. Наставља се са обрђавањем тајних састанака, на којима се расправља о народном питању.

— Револуција у Кини. Из *Пекинга* јављају: Двор и влада су примили нацрт устава. Главна правила су ово: Династија Чинг ће вечно владати. Царева јо особа неповредива. Царева моћ је ограничена уставом. Наследство престола је уређено путем права, које одређује устав. Сенаторе бира народ. Парламенат ће изабрати министра-председника, а цар ће га именовати. Министар-председник предлаже цару остале чланове министарства. Цар ће непосредно заповедати војском и морнарицом. Царски едикти не могу заменити законе. Међународни уговори на могу бити склопљени без приволе парламента. Али навештење рата и закључење мира може одлучити цар и мимо вољу парламента.

Јављају из Ханкау-а, да се је тамо пожар страшно раширио. Пожар се шири на једну миљу. У мисији је изгорело много деце и болесника.

Вести из места и из народа.

Нови Сад, 25. октобра 1911.

— Српске земљорадничке задруге у Новом Саду и јакобинске измишљотине. Ових дана је код овдашњег кр. судбеног стола протоколирана *II. српска земљорадничка задруга у Новом Саду*, којој је председник овдашњи угледни и вредни економ и варошки представник Милош *Жикић*. Задруга ова броји преко 90 чланова те је од Савеза српских земљорадничких задруга *закупила 571 јутро* земље у ковиљском риту, која земља припада властелинству српског патријарха.

Постоји овде и *III. српска земљорадничка задруга* са 60 чланова, којој је савез од споменуте земље уступио у закуп *189 јутара*. Задругари су *врло задовољни*, што су дошли до повољна закупа те је *гадна измишљотина* оно, што је »Застава« ономад написала о тим задругама. »Застави« је мрско и српско задругарство, кад не служи јашинству. Али дотле је добро, док Јашин прст не може да се забагља у те установе српске, јер да се то по несрећи збуде, прошле би наше задруге као и поп Божина повртарска задруга. Овако су наше задруге у врсним српским рукама те којекакви цинцарско-влашки »пришелци« не могу да уносе међу задругаре свој заставашки отров.

— Српско Народно Позориште у Новом Саду. Вечерас ће се у позоришту Дунђерског први пут српски певати гласовита опера Пјетра Маскањија с натписом »Cavalleria rusticana«. Либрето тој опери саставили су по драми генијалног италијанског песника Јованија Верге (Giovanni Verga, рођ. 1840.) његови сународници Тарцони-Тоцети и Менаши. Радња се збива на пијаци малена сицилијанског села. Син удове сељанке — у Верге се зове: Нунција а у либретиста: Лучија — Турйду Мака бегенисао је младу сеоску девојку Сантўцу. Она га љуби искрено те стрпљиво подноси сва понижења, којима је изложена са свог одношаја према лепоме момку. Но од неко доба осећа, да Туриду хладни према њој. И збиља докучи, да јој је Лола, жена кирицијe Алфија, преотела љубавника. А то се десило овако: стара Нунција каже Сантуци, да је Туриду отишао у Франкофонте по вино за данашњи први дан Ускрса, а Сантуца га је на два сахата пре тога видела била пред Лолином кућом. Сантуца дочека свог драгана па га позове на одговор. Он се извлачи. Признаје, да је некад трчао за Лолом, али док је он био у солдачији, дотле се она удала за Алфија те се тако за навек одвојила од њега. У то прође туда Лола, идући у цркву, а Сантуца је задржи па је наружи. Туриду нападне на Сантуцу, да је бије, но савлада се па одјури за Лолом у цркву. Измучена Сантуца виче за њим: »Крвав ће ти бити Ускрс!« Ево ти и Алфија. Сантуца му ода његову срамоту. Алфијо је прави Сицилијанац те зна, шта му сад ваља чинити. Сасвим мирно дочека свог супарника па га загрли а уснама лако додирне крај увету. То је знак, да га изазива на двобој, те Туриду види, да Алфијо зна све. Увиђа свој грех и готов је, да пусти, да га осрамоћени Алфијо убије, но у то се сети Сантуце, која ће без њега остати саморана, те вели свом противнику, да ће се бранити и гледати, да га убије. То је сад за Алфија знак, да и он треба да тера ствар до крајности. Туриду се опрости са својом матером, која ништа и не слути, препоручи јој Сантуцу па одјури у врт, да се побије с Алфијом. Наскоро за тим ево ти на позорницу једне сеља-

---

То поштен народ не ће никада.
Е то су, видиш, та два разлога!
Па: »благо теби!« рекли су ти свуд,
Што враћаш се у стари Амстердам.

Јохај

И са̑м сам себи тако рекао!
Сав блажен дома ја сам пошао
Па путем дугим — по каналима
Све милела је трома галија —
Помишљао сам . . . . .

Десилва

Је л', на Јудиту?
На састанак, на мили дочек њен,
На загрљај, на врели пољубљај . . . .
На неву своју војно мишљаше . . . .
Од Фандерстратна идеш сада, је л'?

Јохај

Одахнути још морам . . . . (*седне.*)

Десилва

Како то?
Ти уморан си нешто, зловољан?

Јохај

Три пуна дана мене частио
Манасија у летниковцу свом,
Гостољуб као увек, љубазан . . . .

Десилва

А Јудита? А шта вереница?
Од колевке је теби верена,
Успаванком је да́да учила,
Да твоја бити њој је намена.
Прекрасна цура . . . ту и ујак сме
За сестричину лепу рећи реч.

Јохај

Успаванку ће бојсе дадину
Омануги ми млада Јудита.

Десилва

Шта рече?

Јохај

Слушај, да ти кажем све!
Манасија ме својски дочека,
У загрљај ме стиште очински
И хваљаше ми верност њезину.
Но за тим пусти срцу на вољу
Те причаше ми дуго, опширно,
О зградама и перивојима.
Водомете ми своје каза све,
За мраморне ми рече ликове,
Вајари вешти што му режу сад,
Старинске узимљући узоре
Из Млетака и Фијоренције.
О Рубенсу ми много збораше,
Па о Фандајку, сени, светлости,
О перспективи . . . . та ти веће знаш,
К'о Мида прави он је свикао,
Да златом реси око себе све.

Десилва (*себи*)

И бакра каткад буде мало ту.

Јохај

Ти нешто рече?

Десилва

Не! Рачунам тек,
Колико важи такав Мидин прст.
За том дивотом ја се не кидам.

Јохај

Ни кеса баш је не бегенише.
Но што му драго! Доста свега тог
У Риму, у Паризу, Напуљу
Ја својима сам глед'о очима,
Манасија што силом ствара тек
По ливадама нашим холандским.
Па ипак би ми храм се свидео,
Божанство храму да сам саглед'о,
Божанство драго, лепу Јудиту.
У чежњи сав сам обиграо врт . . . .
Та две је скоро дуге године,
Од како од ње ја се растадох.
Затекох најзад њу, ал саму не!

(*устане*)

У сеници је с другим застадох.
Око њих бршљан, дивља лоза свуд,
Па седе мирно, реч не говоре,
Пергамент голем гледе расклопљен.
Ја ближе прићем, да се јавим њој,
Ал оштро мене она погледа,
Пред оглашеним к'о да грешником
Затворит' хтеде двери храму том.
Но онда позна старог друга свог,
На лице лажан осмех измами
Па руку мени даде ледену.
Запитах ћутке, ко је туђин тај,
А она холо, одушевљено
Приказа мени наставника свог.
За мене рече, да вереник сам,
А реч јој једва сађе с усана.
Побледи туђин, нагло устане,
Из руке пусти руку момину.
У мени јадну сва се следи крв,
Ал сазнати му хтедох имена —

Десилва

Акоста Ур'јел, је л' да?

Јохај

Тако је!
Ја не чудим се, што га познајеш.
Манасијин ми поглед издаде,
И слугу̑ збор, у врту сваки кип:
Да Јудита ми . . . . вером превери.

Десилва

Што рече ту, чудновато ми је
И верујем ти, да у први мах
Ти не могаше са свим појмити,
Што мени сада овде наприча.
Но грешиш љуто. није разлога
Хладнећи њеној можда у тому,
Акосту тога што би љубила.
Ја знадем све па то ти рећи смем,
Из прикрајка сам ствар ја пратио.
Кад ти нам оде, наједаред свуд
Младићу неком пронесе се глас,
Што права најпре поче учити,
Па хвалити га свуда стадоше,
Да духа има, да је мислилац,
Ма испитивач није темељан.
Ја ценим начин, којим пише он,
Но то, што пише, није бог зна шта.
Са језика му теку свеђер још
Опорта звуци, слатки гласови,
К'о јуче истом да је грожђа брао
По обалама Таја шумнога,
Португалска му чиста свака реч.
Ал срца нема за свој народ тај,
За теребинте не зна Мамрове,
Господњег лица није саглед'о . . .
Уз браћу своју свугде пристаје,
Но синагога не постоји за њ.
Јудејац пола, пола хришћанин
Од уде сумње гради исповест.
Манасији га случај доведе
И опчини му ћерку млађану,
У вигове ју мисли̑ заплете,
Но срце њојзи оста чисто још;
Акоста њезин поремети *ум*
Те Јудита нам све сад презире,

киње. Сва престрављена јавља: »Туриду је убијен.« На тај либрето је Маскањи компоновао дивну музику. Нарочита спомена заслужују: Туридова сицилијана, Сантуцина велика арија, Алфијева песма, винска песма, коју пева Туриду са збором, а бисер целе опере је славни intermezzo sinfonico, који пред отвореном празном сценом свира оркестар. Вечерас Сантуцу пева гђа Султана *Савићка-Цијукова*, Лолу гђа Даница *Машејићка*, Лучију гђа Катица *Виловчевица*, Алфија управитељ г. Жарко *Савић* а Туридуја г. Драгомир *Крањчевић*. Оркестром ће управљати позоришни капелник *Вањек*. После опере даваће се, у Новом Саду по трећи пут, Блументалова стихована једночина драмска ћеретарија »Кад човек стари« у преводу Ђуре *Трифковића* а са гђом Милком *Марковићком* као грофицом Бландином, г. *Ружићем* као маркизом Фаргејом и г. *Спасићем* као Гастоном de Rieux, као што је било и при првом приказу 18. децембра 1907. и при другом приказу 20. децембра 1909. Вечерашњи се приказ даје у претплати на пар. — Сутра, на Митров дан, долази на ред Маријана Деренчина »Ladanjska oprozicija«, која се у нас зове »Опозиција на селу«. Тај ће се приказ давати у претплати на непар. У тој су комедији забављене гђе: Катица *Виловчевица*, Марта *Тодосићка*, Даница *Васиљевићка*, Љубица *Динићка* и гђца Драга *Милојевићева* и г. г. *Добриновић*, *Спасић*, *Васиљевић*, *Динић*, *Стефановић*, *Димитријевић*, *Виловац*, *Спиридоновић*, *Крањчевић*, *Динуловић*, *Божић*, *Цвијановић*, *Нешковић* и *Ивановић* а режију води г. *Динић*.

— **Српски учитељ тражи сталност на српској школи од — државне власти.** Пишу нам из *Баје*: Од како је у нашој маленој општини оставком остало упражњено учитељско место, — а то је од 1. јула 1910. год. — од то доба врши учитељске дужности на овдашњој српској вероисповедној школи г. *Драгомир П. Араницки*, који је пре тога био привремени учитељ у Моноштору у Барањи, а кога је епарх. школски одбор бачки наименовао за привременог учитеља. Но како наша општина због парнице, коју је покренула против вароши због одузете учитељске земље, не може учитељско место стално избором да попуни, то је епарх. школски одбор бачки и у овој школској години под бр. ЕШО. 506. зап. ех 1911. из седнице своје, одржане 18|31. августа о. г., наименовао опет гореспоменутога за привременог учитеља, позвавши м. шк. одбор, да распише стечај и известивши уједно привременог учитеља, да »*у колико би због евентуалних сметња око попуњавања овог места и дуже од пола године остао на том месту у привременом својству, да неће имати никаква права тражења сталности према §-у 2. XXVII. уг. зак. чланка из 1907. год. и да већ примањем овога прив. места уједно признаје и примање те погодбе.*«

Али привремени учитељ не верма решење своје претпостављене власти. У месецу септембру о. г. обратио се он молбом, позивајући се на гореименовани зак. чланак, на *ововарошки управни одбор*, да га исти постави за сталног учитеља на овд. српској школи. Управни одбор у седници, одржаној 9. октобра п. н. о. г., под бр. 404 упр. ех 1911. одбио је молбу привременог учитеља, позвавши нашу општину, да у року од по године учитељско место попуни, а незадовољени може у року од 15 дана против овог решења апелирати на кр. уг. министра богочасти и јавне наставе. Против овог решења управног одбора поднео је привремени учитељ 1. новембра п. н. о. г. молбу на кр. уг. министра богочасти и јавне наставе, да га за сталног учитеља постави и могуће је, да ће министар то учинити и поставити г. *Драгомира П. Араницког* за сталног учитеља на *српско-православној вероисповедној основној школи*, а наша би општина била лишена једног кардиналног права, које јој је законом зајемчено. Ето, српски народе, како поштује српски учитељ решење своје школске власти и српску автономију и каквим се средствима служи, да дође до сталности на *српској* школи! Шта вели виша школска власт наша на поступак овдашњег привременог учитеља?

п. Мил.

— **Главни згодитак.** Главни згодитак саске државне лутрије у износу од **600.000 К** добио је златар Густав *Славек* у Осеку.

— **Крвави свечари.** Из *Жабља* јављају мађарским листовима ово: Породица *Папића* је ових дана славила свечаре. За време пира се чланови породице посвађају и Стеван *Папић избије рођену матер*. Млађи брат Стевана Папића, Светозар, устаде, да брани матер, но Стеван *убије ножем рођена млађег брата*. Убица је ухапшен.

— **Умро за време лекције.** У *Сегедину* је ученик четвртог разреда тамошње реалке Милан *Недељков* говорио ових дана лекцију из историје. На једаред детету позли и за неколико минута испусти душу.

— **На знање.** Према већ оглашеној објави неће наш лист изаћи за четвртак.

Новости са стране.

— **Битка с разбојницима у Русији.** Из Л о ђ а (у руској Пољској) јављају ово: Кад је у четвртак чета стражара терала неке злочинце, намери се на три терористе. Обе су стране почеле пуцати, а тад су рањена петорица пролазника. Терористе се сакрише у трећем кату једне куће, коју је полиција стала опседати. Пуцање је трајало све до 8 сати у јутро. Кад је настала ноћ, надошла је инфантерија и битка се опет започела. У 6 сати изјутра стражари, захваћени кишом танади, попеше се уза стубове, да надвладају терористе, но ови се не предаше. Кад је дошла инфантерија, ватра се је против терористичког гнезда удвостручила. Напокон су на кровове суседних кућа биле постављене митраљезе. Сви су становници оставили своје станове. До 3 сата после подне испаљено је 2000 хитаца. У читавој је кући сасвим престао саобраћај.

— **Прогнани достојанственици Абдул-Хамидове владавине.** Јављају из Цариграда: Чиновници и достојанственици пређашње владавине Абдул-Хамида, који су били прогнани у Триполис и Бенгази, биће због тамошњих догађаја отпремљени на Дарданеле. Међу њима се налази и Татар Шакир-паша, бивши надзорник јавне наставе Шериф-бег, Надир-бег, управитељ уходског одела Кадри-бег, Кенан-паша и пређашњи валија у Адани Бахри-паша. У исто време јављају из Цариграда, да је онамо из Египта стигао Исет-паша, бивши други тајник Абдул-Хамида.

— **Изложбе у Риму.** Из Рима јављају, да је закључено, да се све изложбе оставе да буду отворене до априла идуће године, како би се на тај начин некако накнадиле штете, које су биле проузроковане врло слабом посетом јубиларних изложаба у Риму.

НОВИЈЕ.

Будимпешта, 24. октобра. Оставка председника заступничке куће дра А. *Берзевиција* биће прочитана у сутрашњој саборској седници.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву »Браника«.

Оставка дра Берзевиција.

Будимпешта, 25. октобра. Потпредседник заступничке куће *Наваји* добио је јуче после подне писмо од председника дра Алберта *Берзевиција*, у коме пријављује *оставку* на председништву и образлаже то. Опозиција не ће ту оставку да узме на знање, него ће о том изазвати велику расправу.

Италијанско-турски рат.

Триполис, 25. октобра. Италијанци немају успеха. Трупе тешко бране своје линије. Њихови губитци су велики, болнице су препуне. У Бенгазију је стање слично. (Ова је вест из туркофилског извора. — Ур. »Бр.«)

Народно здравље.

Алкохол и Свето Писмо.

Приказано српским народним учитељима и свештеницима.

Све је боље него равнодушност.

У разговору са алкохолистама, људима, који ма у **најмањој количини** „уживају“ алкохола, много ми се пута добацило — бајаги правдајући тиме своје симпатије према алкохолу — да ни само Свето Писмо не забрањује пиће алкохола, позивајући се на један или други став из Библије, као н. пр.:

Псал. 104. 15. ст. вели: „и вино весели срце човјеку“. . . или шта више

Књ. о судијама 9. гл. 13. ст. каже да „вино весели Бога и људе“... и тиме као да су наведени необорови разлози за вино, као да је тим речима дата људима дозвола, да немилице могу пити и опијати се.

O tempora, o mores!

Да бих решио то питање, узимам преда се „Књигу над књигама“ Свето Писмо, да помоћу њега одговорим; а свако од алкохолиста нека прими онакав одговор, који му се најбоље свиди и који му најбоље одговара.

Пре свега, разуме се, да сам за „звезду водиљу“ узео I. књ. Мојсијеву, Постање. Читао сам и разумео сам, да је Бог створио небо и земљу, светлост и таму, разделио воду од копна, створио биље и растиње, разна дрвећа, »које рађа род, у којем је сјеме његово по његовијем врстама.“ Створио је „ситне животиње и звјери земаљске по врстама њиховијем“ и све је то Господ Бог дао човеку да влада тиме и буде господар „од риба морских и од птица небеских и од свега звјерења, што се миче по земљи.“ „И још рече Бог: ево, дао сам све биље, што носи сјеме по свој земљи, и сва дрвета родна, која носе сјеме; »то ће вам бити за храну.“ Па даље 1 Мој. 9 гл. 3. ст. Јов. 36. 31. Псал. 104. 14. 136. 25. 146. 7. 5. Мој. 12 гл. 15 ст. 14 гл. 3—22 ст. Дјел. апост. 10 гл. 12—13 ст. Рим. 14 гл. 15—20 ст. I. кор. 10 гл. 25. Тим. 4 гл. 3—4 ст. све то говори у том смислу, да „што год се миче и живи, нека вам буде за јело“, нигде дакле, ни у Старом, ни у Новом Завјету, нигде ни једном речи не нађох, да се спомиње, одобрава и препоручује вино као потребно и нужно пиће за човечје тело и његово здравље!! Воће, биље и растиње, животиње велике и мале створио је Господ и дао људима „за храну“, што снажи, крепи тело, а вино ни икаква алкохолна пића није створио, нити је оставио људима да иста праве. Вина и остала сва алкохолна пића човек је сам створио, а као што знамо: „Све што изађе из руку Створитељевих, све је добро, а све се изопачи у рукама људским“, као што то примећује француски велики реформатор васпитања: Жан Жак Русо — доследно и вино односно алкохолна пића — као човеков производ — јесте само на штету читавог људства.

Да погледамо сад, где се сретамо прво и прво са речи, вино у Светом Писму?

И опет у I. књизи Мојсијевој 9. гл. 20—21 ст., где се вели, да је Ноје почео радити земљу и посадио виноград „и напив се вина, опи се, и откри се насред шатора својега“. На другом крају, мало даље 19 гл. 32 ст., где се Лотове две кћери договарају — вели „хајде да дамо оцу вина, нека се опије“... Но већ III. књ. Мојсијева, названа Левитска — 9 гл. 9—10 ст. — увиђа опасне и штетне последице алкохолног пића, те с тога изрично и забрањује, велећи: „Вина и силовита пића немој пити, ти ни синови твоји с тобоом... То нека ти је уредба вјечна од кољена на кољено“ и то зато, „да бисте могли распознавати, шта је свето, шта ли није, и шта је чисто, шта ли нечисто.“

Да су већ и у Мојсијево доба искусили убитачно деловање алкохола на потомство, и да се законом наслеђа опажају штетне му последице на млађем нараштају — што се у новије време нарочито много наглашава и доказује — потврђује нам то и *књига о судијима 13-гл. 2—4 ст.* где се вели, да анђео Господњи јавља жени Маноијевој — из племена синова Дановијех — која је нероткиња, да ће затруднети и родити сина, али: »*сада чувај се да не пијеш вина ни силовита пића*“ . . . даље пак у 13. ст. не уздајући се довољно у чврстину воље жене Манојеве — а да би дао што *већу важност својим речима* анђео Господњи рече и Маноју: „Жена нека се чува од свега, што сам јој казао“ . . . . „*Нека не једе ништа што долази с винове лозе* (тако далеко иде!) и вина и силовита пића нека не пије? . . . „Што сам јој заповедио све нека држи.“

Како се пак још судило и мислило о алкохолу, ево ћу навести још неколико цитата из Старога Завета *за потврду* у колико одобрава Свето Писмо пиће вина и остала силовита пића.

Прича Сол. 20. гл. 1. ст. „Вино је подсмјевач и силовито пиће, и когод за њим лута, не ће бити мудар.“

Прич. Сол. 23. ст. 29—32. вели: „који сједе код вина, који иду те траже растворена вина“ . . . код тих је »коме јао, коме куку, коме свађа, коме вика, коме ране ни зашто, коме црвен у очима! Зато „не гледај вино кад се румени, кад у чаши показује лице своје и управо искаче“,

---

И срце своје и вас цели свет.
Ти њу сад узми такву, каква је,
Кад буде твоја, оздравиће већ.

Јохај

Ти женског срца не знаш, видару.
Ког већма цени, већма милује!
Ја не ћу, да ме други заслони,
Потавни мене заром сјаја свог.
Манасија је воље слабачке
Па ти си глава својти целојзи.
Е, иди, скупи тетке, шураке,
Сазови род па де прикажи им
Манасијина зета Ур'јела!

Десилва

Не нагли море, хитлениче млад!

Јохај

Од мене вама више вреди л' он,
Ви сродите се!

Десилва

Тога прођи се!
Ја противнику . . .

Јохај

Противнику?!

Десилва

Да!
Ја противнику зла не желим свом,
Подметати му ногу нисам рад,
Но то тек не ћу, душманину свом
Да срећу градим, да се срађам с њим.
Ономад књигу Ур'јел сачини,
У њојзи поби све софистички,
О вери што сам некад пис'о ја.
На наставника греде ученик.
Па књигом том се он одродио
Од вере своје, браће, рода свог,
Ни мени више није мио сад.

Јохај

А оно дај да слошки радимо!
Ја Јудиту још љубим ватрено,
Ватреније, но игда до сада,
Кад сагледах је, осетих ја то.
Разагнати нам ваља облак тај,
Што њу од мене сада раставља
Те право ми и срећу убија.
Срамота ме, да њих ја просјачим.
Де, буди ти ми тумач искрен сад
Па реци њојзи .... Мени понос мој
Сад језик веже, ка' но оков љут.
Гле, већ се смркло .... ти си уморан,
Одморити се рад си ....

Десилва

Идеш већ?!
А ваља сумње да ми кажеш још,
Што знадеш, све ....

(слузи, који уђе)

Но, шта је? Ко је то?

(Јохају)

За часак само!

(слузи)

Шта ћеш? Дође л' ко?

(Наставиће се.

јер „на пошљедак ће као змија ујести и као аспида упећи.“

Прича. Сол. 31. гл. 6. »Подајте силовита пића, онима који хоће да пропадну« . . .

Исаије 28. гл. 1. „Тешко гиздавоме венцу пијаница, увелом цвету краснога накита, који су у врх роднога дола, пијани од вина!«

Иса. 5. гл. 11., 13. „*Тешко инима*, који ране, те иду на силовито пиће, и остају до мрака, док их вино не распали.“ „И на гозбама су им гусле и бубњи и свирале и *вино.*« »За то се народ мој одведе у ропство...« „Зато се раширио гроб“ . . . (Чуј, Србине мој!)

Иса. 5. 22. Тешко онима, који су јаки пити вино, и јунаци у мијешању силовита пића“.

Осије 5. 11. 13. Вино и маст и блуд одузима срце“.

Амос 6. 6. 7, ст. „*Тешко вама, који пијете вина*“... зато ће сада отићи у ропство — (они, који пију) — међу првима, који ће отићи у ропство, и престаће радост оних, који се госте“.

Пређимо сад на Нови Завет и разгледајмо те похвалне речи, којима Свето Писмо велича и препоручује алкохол као пиће!

Тако одмах у почетку јеванђеља по *Луци* 1. гл. 15. ст. анђео господњи, говорећи Захарији, да му је услишена молитва, и да ће му жена родити сина, вели за њега (за сина), да ће му се сви обрадовати: „Јер ће бити велик пред Богом и *не ће пити вина и сикера*; и напуниће се Духа Светога“... А да је то реткост, и многима неправо било (управо као и сада), види се из народног схваћања — гледајући у њему — као апстиненту — ђавола, као што вели *Лука 7. гл. 33. ст.* Јер дође Јован Крститељ, који ни једе хљеба *ни пије вина*, а ви кажете (народ): ђаво је у њему.“

(Наставиће се.)

Бранко Ролер.

Привреда.

— **Богат род шљива у Србији.** Властима у Србији пошло је за руком, да ове године при сушењу и паковању шљива изведу јак надзор. Услед тога су српске шљиве тек сад добиле знатно јачу вредност и признање на светским пијацама. За извоз је спремљено око 3500 вагона сувих шљива, што према садањој цени представља вредност од 18 милијона динара. И пекмез је у овој години просечно боље рађен. Њега је скухано 500 вагона, што чини вредност према садањој цени око 8 милијона динара.

За извоз сирових шљива ушло је око пола милијона динара. За све скупа *донеће шљиве око 22 милијона динара*, док је ранијих година при најбољој берби цела Србија добијала највише око 15 милијона динара за шљиве.

Авијатика.

— **Топови на аероплану.** Јапански капетан Хино, који је иначе велик аеронаута, изумео је нов топ, који може да се смести на аероплану. Изумитељу је пошло за руком, да се окористи аутоматичким механизмом топова, што су их Јапанци у време руско-јапанскога рата задобили. Не само, да је корисно употребио аутоматички механизам топова, него је кушао и даље, те се његов топ одликује ванредном брзином хитаца. Његов топ може у једној секунди да испали стотину хитаца, док је најмањи број хитаца у секунди тридесет. Тиме добива тај топ првенство пред свим брзометним топовима и то не само по томе, што може да избаци највећи број хитаца у секунди, него и по том, што је механизам врло једноставно удешен. Па кад се још приброји овамо мала тежина топа, то је јасно, колико предности поседује тај нови топ. И тако ће аероплани доскора бити у рату не само оно, за што су били првобитно одређени, наиме за службу рекогносцирања, него ће се из њих и пуцати. Брзометни топови угровили су у рату обранбене поставе, а сада престаје једино средство обране: заклон.

Извештај
о проневери у Матици Српској.

(Наставак).

Фонд В. Јагазовића.

22. маја 1909. извадио је благајник из Централног Кред. Завода К 3000, коју је своту уложио код истог завода 15. децембра 1909. Штета на камати К 68.

1909. извадио је благајник из Српске Штедионице:

5. јуна	К 8000·—
16. октобра	К 3000·—
	К 11000·—

Ове своте уложио је у исти завод 23. децембра 1909. Штета на камати К 199.56.

Благајник Матице Српске извадио је 1909. год. из Српске Задруге:

5. јуна	К 5000·—
14. августа	К 2000·—
	К 7000·—

Исте своте уложио је у исти завод 23. децембра 1909., уложио је даље 29. децембра 1909. своту од К 1747·98, коју је 15. и 23. јула 1908. проневерио. Камата је плаћена.

Фонд А. Карађорђевића.

На проневерен улог из Цент. Кред. Завода од К 75.000 капитализирао је благајник са књиговођом 31. децембра 1909. К 3000 камате, но пошто ову своту није уложио, то је иста проневерена.

На проневерен улог од К 15.000 из Српске Штедионице капитализирали су благајник и књиговођа 31. децембра 1909. К 600 камате, но пошто ова свота није уложена, то је проневерио К 600.

На проневерен улог из Српске Задруге од К 10.000 капитализирали су благајник и књиговођа 31. децембра 1909. К 400, но пошто ову своту није уложио, то је проневерио К 400.

Фонд Т. Максимовића.

30. јула 1909. извадио је благајник из Српске Штедионице К 3000, коју је своту уложио у исти завод 22. децембра 1909. Штета на камати чини К 47·34.

Фонд Д. Коларовића.

23. септембра 1909. извадио је благајник из Српске Штедионице К 2000, коју је своту уложио у исти завод 22. децембра 1909. Штета на камати чини К 20.

12. августа 1909. извадио је благајник из Српске Задруге К 3000, коју је своту уложио код истог завода 22. децембра 1909. Штета на камати чини К 43·34.

Биланцију и инвентаре за 1909. годину ревидирали су од стране Управног Одбора: А. Хаџић, Љуб. Стефановић, Арк. Варађанин, Паја Гостовић, Влада Стратимировић и Мита Кода.

Од стране скупштине су пак ревидирали: Влада Јовановић, Петар Матић и Петар Дамјановић.

Фонд Матице.

1910. проневерио је благајник из Српске Штедионице:

17. маја	К 5000·—
21. јула	К 2049·44
	К 7049·44

31. децембра 1910. проневерио је благајник у име капитализиране камате, која није уложена, К 172·54. Штета на камати износи К 165·18.

Фонд Ј. Наке.

1910. извадио је благајник из Српске Штедионице:

2. априла	К 3000·—
21. јуна	К 5000·—
1. јула	К 3196·78
	К 11.196·78

У Матичиним књигама уведено је, да су ова сва три улога 31. децембра 1910. извађена. Штета на камати чини К 259·17.

Благајник Матице Српске **проневерио** је 1910. г. из Српске Задруге:

26. марта	К 3000·—
31. децембра	К 100·—
	К 3100·—

коју је своту у име капитализиране камате у Матичине књиге увео, а у Задругу није уложио. Штета на камати износи К 91·67.

Фонд И. Коларца.

1910. извадио је благајник из Српске Штедионице:

25. марта	К 4000·—
14. априла	К 3000·—
	К 7000·—

Ове своте уложио је код истог завода 31. децембра 1910. Камату је платио.

Фонд В. Караџића.

17. новембра 1910. извадио је благајник из Српске Штедионице К 1018·66, коју је своту уложио у исти завод на нову књижицу 31. децембра 1910. Камату је платио.

(Наставиће се.)

Управник: Др. Мих. Полит-Десанчић
Одговорни уредник: Јанко Перић.

ОГЛАСИ.

ПРОМЕСЕ

4% Уг. хипотекен срећке од г. 1884.

Главни згодитак	. .	К 40.000
1 згодитак	по . .	„ 3.000
3 згодитка	„ . .	„ 2.000
4000 згодитака	„ . .	„ 200

Жребање 15. новембра 1911. п. н.

Цена: К 4·50

Угарске премијен срећке од г. 1870.

Главни згодитак		К 240.000·—
1	„ по	„ 20.000·—
1	„ „	„ 10.000·—
4	„ „	„ 2.000·—
18	згодитака „	„ 1.000·—
4975	„ „	„ 368·—

Жребање 15. новембра 1911. п. н.

Цена К 12·—

3% Аустро-Боденкредит срећке од године 1880.

Главни згодитак	. .	К 90.000·—
1	„ по .	„ 4.000·—
2 згодитка	„ .	„ 2.000.—
2300 згодитака	„ .	„ 200·—

Жребање 16. новем. п. н. 1911. год.

Цена К 5·50

Државне срећке од год. 1864.

Главни згодитак	од	К 300 000·—
1	„ по	„ 40.000·—
1	„ „	„ 20.000·—
2	згодитка „	„ 10.000·—
2	„ „	„ 4.000·—
3	„ „	„ 2.000·—
40	згодитака „	„ 800·—
4450	„ „	„ 400·—

Жребање 1. децембра 1911. п. н.

Цена К 18·—

Срећке
XXIX. краљевске угарске ДРЖАВНЕ ЛУТРИЈЕ.

Број згодитака	Назнака згодитка	У готовом новцу: појединце	У готовом новцу: укупно
		круна	
1	главни згодитак . .	--	200.000
1	згодитак	—	30.000
1	„	—	20.000
1	„	—	10.000
1	„	—	5.000
5	„	1.000	5.000
5	„	500	2.500
10	„	250	2.500
20	„	200	4.000
40	„	150	6.000
100	„	100	10.000
200	„	50	10.000
2.500	„	20	50.000
12.000	„	10	120.000
14.885	Главна свота згод.		475.000

Жребање 14. децембра по н. о. г.

Цена 4·—.

издаје

МЕЊАЧНИЦА
ЦЕНТРАЛНОГ КРЕДИТНОГ ЗАВОДА
деон. друштво
у Новом Саду.

*) Поштом шаљемо поруџбине само кад нам се новац унапред пошаље заједно са 35 пот. за поштарину.

ДРАЖБЕНА ОБЈАВА

којом се објављује, да ће се 11. новембра п. н. о. г. у 3 сата после подне у заводским просторијама одржати дражба свих оних драгоцености, које су под ниже означеним бројевима заложене.

1712	2815	2958	3096
1890	2929	2959	3109
2102	2935	2964	3113
2273	2945	2974	3114
2416	2946	2997	3119
2682	2947	3035	3173
2719	2952	3072	

Нови Сад, 25. октобра 1911.

ЗАЛОЖНИЦА
ЦЕНТРАЛНОГ КРЕДИТНОГ ЗАВОДА Д. Д.

КАЛЕМА НА ПРОДАЈУ.

Имам већу количину винских и астал-ских врста калема са жилама и без жила, исто тако прпољака од једне и две године и дивље америчанске лозе. Све ове врсте дајем по врло умереној цени. За ближе обавештаје обратити се на 517 4-10

Миту Никетића Каменица (Срем) или **Теодора (Божу) Никетића, Нови Сад.**

ОГЛАС ДРАЖБЕ.

На 17. новембра 1911. (по новом) у 9 сати пре подне одржаће се јавна усмена лицитација шумске сече манастира Св. Ђурђа и Месића а 18. новембра о. г. (по нов.) у 9 сати пре подне шумска сеча манастира Бездина и Војловице.

Лицитација ће бити прво кумулативна па онда парцеларна, те која буде повољнија, та ће се прихватити. Поближи услови дражбе, могу се видити код појединих манастира, где ће се лицитација одржати.

У *Карловцима* 4. новембра. 1911.

Срп. нар. црквени шумар.

523 (2—2)

МАСТИН?

зготовљен по дру плем. Трнкоцију до сад је прво и једино **средство за гојење и заштиту.** Штити од марвених пошасти, постизава здраве, снажне кра-сне примерке. **Добити се може и у трговца.** 630 11-12

ОБЈАВА.

Част ми је на пријатно знање ставити својим поштованим гостима из места и са стране, да ћу од 1. октобра о. г. отворити пивницу јединственог пилзанског праизвора и гостијоницу у сопственој кући, познатој под именом »НАЦИОНАЛ«.

Као и до сада, увек ћу се трудити, да у сваком погледу своје поштоване госте задовољим. Држаћу природна и чиста пића, кусна јела, а особито скрећем својим поштованим гостима пажњу на право пилзанско пиво праизвора у Пилзену, пошто се исто у целој вароши **искључиво код мене** добити може.

У нади, да ће ме моји поштовани гости у овом лепом новом подузећу и на даље потпомагати, јесам 455 21—30

с одличним поштовањем

Сава Токин, Панчево.

Власник и издавалац: деоничарско друштво »Браника«.

Штампарија деоничарског друштва »Браника« у Новом Саду.